

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
 Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n
 cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
 Winnipeg, Man.
 Subscription per year \$4.00
 Telephone: St. John 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
 часопис для робочого людю — виходить два рази на тиждень:
 В СЕРЕДУ І СУБОТУ.
 Видає Створаришене "Українських Робітничих Вістей".
 Передплата на рік \$4.00

Адреса:—
UKRAINIAN LABOR NEWS
 cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Непомічених в газеті рукописи не звертає ся, хіба що дописувачеві внаслідок невипадково зазначити, що бажав звороту своєї рукописи на випадок її непоміщення та залучити поштовою марку на її пересилку.

ЗІЗДИ НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Минулої зими на Радянській Україні відбули ся цілий ряд ріжнородних зїздів, як в повітовім і губерніяльнім, так і у всеукраїнським масштабі. Не говорячи вже про Всеукраїнський Зїзд Комуністичної Партії (більшевиків) України і про VI. Всеукраїнський Зїзд Рад, які відбули ся в грудні м. р., на початку сїчня відбули ся в Харкові наради науково-технічних діячів України; в середині сїчня відбули ся в Харкові зїзди губерніяльних, повітових і волосних земельних відділів і губерніяльній зїзд професійних союзів; дня 19. сїчня розпочав ся в Харкові всеукраїнський зїзд робітників юстиції, а 22. сїчня розпочала ся в Харкові всеукраїнська конференція професійних союзів. Крім того губерніяльні зїзди робітників ріжних галузей господарства країни відбули ся майже у всіх губерніяльних містах України. Дня 14. сїчня закінчила ся в Києві нарада завідуючих земельними відділами, професійними союзами робітників землі і ліса Правобережної України, а при кінці сїчня відбули ся в Києві губерніяльний і повітовий зїзди комітетів незможних селян Київщини.

Зїзди і наради комітетів незможних селян відбули ся і в інших губерніяльних містах України, які були приготувани до II. Всеукраїнського Зїзду Незможного Селянства Радянської України, який відбув ся в Харкові при кінці лютого.

На тих зїздах радяна організована працююча маса Радянської України над найнеукучішими потребами відбудови господарства цілої країни. Се не були зїзди фабрикантів, підприємців, взагалі людей, які радять над винайденем ліпших шляхів експлоатації робітників та селян, над створенем союзів, тростів для боротьби зі страйками, дрібним промислом та консулентами. Се були зїзди самих працюючих, які зїздилися говорити над своєю долею, над долею цілого краю, над його зруйнуванням як "чужими приятелями", так і "своїми" господарством.

Вороги радянської влади завжди і всюди кричать, що Україною правлять одиначі на розказ з Москви, що там диктатура з гори, що се диктатура не пролетаріату, а над пролетаріатом і т. д.

Переглядаючи радянські газети бачимо, що помімо обговорювання на всіх цих зїздах відбудови радянського господарства, помімо обговорювання представниками даної галузи господарства найнеукучіших потреб та заходів для піднесення і поставлення її на ноги, як се пишуть радянські газети, на всіх зїздах проходить червоною ниткою питання про те нещасте, яке нависло над цією частиною України — голод. Заглянемо у звітні наради професійних союзів, побачиме там крім питань відбудови транспорції, фабричної індустрії, технічної освіти — питання про поміч голодуючим. Те саме на нарадах кооперативних спілок, на нарадах повітових зїздів, губерніяльних і всеукраїнських. Всіх найбільше долає одне тяжке і болюче питання — голод.

II. ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ЗІЗД НЕЗМОЖНИХ СЕЛЯН.

Беремо один з найбільших і найважливіших зїздів за останні місяці на Україні — II. Всеукраїнський Зїзд Незможних Селян. Які найголовніші завдання стоять перед ним? Ось що читаємо про завдання сего зїзду в харківських "Вістях":

"Сї завдання очевидні самі собою. Вони вибігають з того стану, в якому перебуває тепер Робітничо-Селянська Держава. Народне господарство переживає тяжку кризу. Людність найбільш родючих районів України корчить ся в тяжких передсмертних муках від голоду. Братній поміч від робітників і селян Росії жадати не має чого, бо там своє ще лютийше горе — тридцятилітнє Надвожжя. З закордонної помічі допомоги також нічого чекати, бо там правлять ще не робітники і селяни, а поміщики і фабриканти, що готові замість хліба каміною купувати у виведеного з під їхнього ярма селянина.

Отже зїстаєть ся одна найкраща поміч — самопоміч".

Ось головне завдання. Але воно не одне. Коли переглядаєть ся всі інші питання, які обговорювались на зїзді незможних селян, то і не знаєш, котре з них найголовніше.

"Для того, щоб поміщик і фабрикант не встромили нам в найпошесть ножа в спину, мусимо поставити руба останню копійку, осташне зерно, осташній шкурлат реміню, осташню ганчірку, але Червону Армію нашу — оборонницю — треба озброїти, треба нагодувати, треба взяти і вдягнути".

А далше:

"Треба напружити всі свої сили, щоб відбудувати селянське господарство, від якого йде відроджене всієї нашої промисловости. Отже засївна кампанія, що вже на носі, повинна перейти при героїчному напруженю всіх сил в першу чергу незможного селянства... Ні одного клаптика землі не засїяного, не зораного, не скопаного!

Ось гасля, які повинні вогнем горіти перед очима кожного незможника".

ЗІЗД НЕЗМОЖНИХ І ОСВІТА НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ.

А ось ще одна "пекуча і болюча невідкладна справа", кажут харківські "Вісті". Се — народна освіта!

"Освіта і господарство, господарство і освіта, — се дві ноzi, на яких людство йде до кращого життя. Будувати господарство і забути освіту, або дбати про освіту і занехати господарство, — се все одне, що скакати не однією ноziю тоді, коли можна йти бадьоро на двох".

Поza інші найбільшої ваги завдання, II. Всеукраїнський Зїзд Незможного Селянства найбільше уваги присвятив справі освіти. В день отвореня зїзду 23. лютого вийшла в Харкові одноведня газета великого формату п. н. "Незможник та Освіта", присвячена II. Всеукраїнському Зїздові Незможних Селян. Цяга газета присвячена справі освіти. На всіх чотирох сторонах великими буквами пишуть: "Без культури, без освіти — комуністичний лад устий звук"; "Освіта — знаряде боротьби робітників та селян за комунізм"; "Політична освіта розкриває очі незможному"; "Завдане піднесення культури —

найбільш чергове"; "Професійна освіта збудує господарство незможників"; "Тільки сини незможних, вивчивши ся в сільсько-господарських школах, повернуть свої знання на користь незможникам".

Таки клінчі ставить радянська влада до незможного селянства. Освіта, освіта і знова освіта. Освіта дорослого населення, освіта молодіжи, освіта дітей. Освіта не індивідуальна, не для вибраних і їх дітей, як се було за часів царизму, або як се є у всіх капіталістичних країнах, а освіта колективна, загальна.

"Нехай не буде ніодного неграмотного на селі".
 "Без науки голод-холод не здолати,
 Господарство не підняти —
 Отже грамотні не спить
 Та неграмотних учить".

"Спійним духом, завзятою працею ми розвіємо темноту закляту і здобудемо долю собі".

Харківські "Вісті", орган В.У.Ц.В.К., або як кажуть в капіталістичних країнах, орган правительства, визнає зїзд незможних, а з ним і все селянство, "беретти школу як око своє".

"Вісті" кличуть селян шанувати учителя, дати всяку спромогу школі розвивати ся на селі, наводять приміри поодиноких сїл, поодиноких повітів, які організували у себе колективні господарства і колективну школу і тепер служать взірцем для інших сїл, і тут же від себе додають:

"А коли школа і робітник освіти буде на твердих ногах, то в селі буде хата-читальня, кооператив, газета, книжка, пошадник і провідник кращих форм господарювання на селі.

Нехай не буде на всій Україні ні одного села, де би не було шкільного колектива.

Нехай же не буде ні одного села, ні одної школи, де би не було шюдня газети".

Чи говорять так до населеня про освіту хоч одне капіталістичне правительство на світі, або його органи? Ні, так може говорити до працюючих, до уполасіджених, яких цілими війками гнітили і держали в темоті, тільки радянська влада, яка служить інтересам працюючої класи.

На темоті тільки тримаєть ся визиск, насильство, пановане одної класи над другою. Капіталістична клася і її слуга, правительство, боять ся світла, бо знають, що хто просвічений, той бачить всю неправду і насильство, бо знають, що тільки тримаючи працюючих в темоті, вони можуть їх експлоатувати. А радянська влада, влада робітників і селян, кличе до просвіти, до боротьби з темнотою, бо вона хоче отворити працюючим очі, хочє показати їм всю правду, бо:

"Де грамотні люди, — там лиха не буде".

І з нагоди зїзду незможних селян, всі радянські газети містять статі на теми "Хата-читальня", "Незможник і ліквідація неписьменности", "Про книжки та газети", "Будуйте селянські будинки", "Освітня робота серед селянок" і т. д.

І радянська влада робить се в найтїжчу хвилину свого істнованя, коли голод халає за горло мільони селян і робітників, коли господарство зруйноване, коли вороги зі всіх сторін як глези обступили її довкола і чигають на її смерть, щоб вилити з неї теплу кров.

Від самого початку свого істнованя, борючись на всі фронти з білогвардійцями, з підупадом господарства, з голодом, з ворогами внутрі і зовні, радянська влада ні на одну мінуту не забуває про освіту серед працюючого населеня, про боротьбу з темнотою. Се признають навіть найзавзятіші вороги радянської влади.

НЕЗМОЖНІ І ДІТИ.

Під таким наголовком одна тільки газета "Незможник та Освіта" присвячує п'ять статей справі вихованя та освіти дітей на Україні: "Діти — наша надія", каже перша статя і кличе помагати сиротам "он де під тинном", де вони опинили ся не тому, що "мати пішеницю на панщині жне", а тому, "що хто знає, де їх мати? Голод скопив їх матір. І тепер сю матір заступає їм радянська влада, — се влада, себто самі робітники та селяни; — каже "Незможник та Освіта", — будуть добро матиною до своїх діток, бо сїй матері вже не треба йти "на панщину", і якбь голодна вона не була сама, а дитин своїх вона вже не покине під тинном. Схудолю від голоду, але міщину від волі і любови рукою порятує вона всіх дитин своїх, що мов чарія при битій дорозі, лишать ся без захисту і порятунку".

В статі "Голодні діти" підводять ся підсумок голодуючих дітей на Україні, число яких сягає поверх 728.000 з загальною числа дітншого населеня України, яке вносить 9 мільонів. Перша поміч, що йде голодуючим — йде голодним дітям і клінчем радянської влади є:

"Зверніть увагу на дитин,
 Допоможіть їм в їхній долі,
 Що нас спіткала в отсей день
 І завваже нашій волі".

"Відними у ситого, сам не дож — не допий, — але нагоду дитину, дай їй школу чи будинок, приймай її до себе, нагодуй і учителя, щоб він міг навчати — виховувати діток".

Так говорить радянська влада до незможного селянина, прихвального на всеукраїнський зїзд до Харкова. Селяни і робітники та їх влада утворили вже для тих Шевченкових сиріт, для яких "сонце світить — та не гріє", 1.600 дитячих будинків на Радянській Україні і взяли з "під тину" більше 120.000 селянських та робітничих сиріт, для яких "сонечко не тільки вже світить, але й гріє".

Так, для тих 120.000 тисяч сиріт, які найбільш притудок в радянських дитячих будинках, "сонечко вже гріє", о скільки воно гріє самій владі, самому населеню. Безмілосердне те сонце для них. А де воно і хотілоб їх обігріти, там старатаєть ся заступити сонце "добрі люди", не пропустити його теплий лучів в дитячі притулки. І сї люди не чужі, а свої. Вони на розказ з Варшави, за французьких франків, руйнують на Україні зєднанні і аривають ті потяги, які везуть хліб тим голодним дітям-сиротам. Се роблять "ширі України", які запродались польській шляхті і всевітньому капіталові. Се роблять темні, обдурені чорношляхички; се робить ріжана збиранина, відпадки сучасного суспільства на розказ тих "ширих Українців", на панщині в яких мати голодної дитини колись пішеницю жала. І вони, втративши свої лани і право гнати нагем на панщину, мстять не тільки тій матері, але навіть її дитині. І їхній роботі приписує українська чорна сотня в Канаді і Америці.

ЗІЗД РОБІТНИКІВ-ЧЕРВОНОАРМІЙЦІВ.

Та се вже останні конвульсії чорної сотні. Дні її панованя на Україні скінчені і ніколи не вернуть ся. Про се говорять нам ті зїзди працюючих ріжних галузей господарства, які відбули ся за останні місяці на Україні: від Зїзду Комуністичної Партії України і VI. Всеукраїнського Зїзду Рад починаючи, а II. Всеукраїнським Зїздом Незможних Селян і Зїздом Робітників Червоної Армії України і Криму кінчаючи. Всі ті зїзди звязані між собою червоною диткою революційних завдань, всі вони радять над відбудовою господарства України, над освітою і над обороною радянських республік. Коли незможники радили над тим, щоб Червона Армія була накармлена, взута і одіта, то червоноармієць радиди над тим, як охоронити радянські республіки від ворогів зовні.

Комісар рїзничства Мануїльський, вигаючи 11. марта зїзд червоноармієць в Севастополі, сказав:

"В Генуї англійський капітал спробує дістати перемогу і отворити консорцію для експлоатації козольної, а також Росії і України... Европа ще більше як в 1914 році нагадує магазин вибухового пороку, навколо якого бігають люди немов божевільні із запаленими свічоскипами. Але чого не осягне наша дипломатія, то осягне Червона Армія. Треба тямити стару приповідку: "Як хочеш мира, то приготуй ся до війни". Але стан Червоної Армії дає нам запорукку, що Україна не буде козольною європейського капіталу".

Ось такою мовою серед нещастя голоду, серед боротьби з занепадом господарства, боротьби з темнотою говорять борці радянської влади на Україні. Їх голос повинні почути українські робітники в Канаді і Америці і дати їм негайну поміч. А ся поміч їм тепер більше потрібна, як коли иноді. Поміч для голодуючого населеня України, поміч для малих дітей, полишених помершою матірю "при битій дорозі", є якраз тим сонцем, яке не тільки світить, але і гріє сироту. Поміч українським робітникам голодним дітям України, є зюмчю всім працюючим України і ударом по зрадничій руці української контрреволюції.

Волинськ.

"НІЧОГО НЕ ГОВОРІТЬ, НІЧОГО НЕ ПИШІТЬ І НІЧОГО НЕ РІШАЙТЕ."

Коли я читав про те, як Пуанкаре виражає до Генуї своїх делегатів, чи то пак французьких, і цілий 11 години давав їм пораду, то мені прийшла на думку весїляна пісня в старім краю, яку співали свахи для молодого: "Мати сина ридила, місяцем городила, зорую вперезала, до дівки виражала".

Так само Пуанкаре ридив і виражає до Генуї своїх делегатів. Валтер Дуранті, кореспондент ньюйорської газети "Таймс", доносить, що всю ту однинятиїгодину пораду, яку Пуанкаре давав французьким делегатам на генуїську конференцію, можна схарактеризувати словами: "нічого не говоріть, нічого не пишіть і нічого не рїшайте".

Лусі Барту, голова французької делегації, ще перед відїздом до Генуї перестеріг своїх колег, що перший з них, котрий задумає комунікуватись директно з Парижем відносно конференції, буде негайно висланий назад до Франції. Присутність жінок французьких делегатів є небажана, а кільком експертам не видано паспортів для жінок. Біди французьки не владсть ся їм навіть пораманувати з делегатами. А все через большевиків. Одного французької жєнщини, яку допунєть з делегациєю, є офіційні стенографістки.

Таким страхопудом для Франції є присутіє на конференції большевиків і до певної міри Німці.

Однак не все заборонив Пуанкаре своїй делегації говорити на конференції. Він позволив їй протестувати проти того, що скаже Чічерін, або если хто небудь щось скаже в користь Росії. Лусі Барту вхопив ся бодай за те одне дане йому право і вже на першій прєлімінарії нараді алїантських шефів посварив ся з Лойд Джорджом. На шасте, сварка закінчила ся "благопожінчю"... Все те є добре, що добре кінчаєть ся.

Розумієть ся, Лойд Джордж не так вже злий, щоб ображати Барту. Сам Пуанкаре просив Лойд Джорджа, підчас його переїзду до Генуї через Париж, доглядати і беречи французьких делегатів, щоб часом большевиків не зневажили або не скривдили ї.

Та не тільки французька делегація поручив Пуанкаре під охорону Лойд Джорджові... Він прокив також Лойд Джорджа доглядати французьких вихованців-делегатів Польщі і Чехословаччини.

Бідний Пуанкаре. Він сам не міг доїхати на конференцію, бо Президент Мілеран поїхав в Марокко наслідувати між неслухняними тубільцями патріотизм, а Пуанкаре мусів лишитись в дома на господарстві. Тепер часи дуже небезпечні...

Лойд Джордж обіцяв доглядати французьких вихованців і если большевиків задумали довести їх до плачу, то він заповість. Лойд Джордж навіть сказав, що польського делегата Константина Скірмунта він уважає за "remarkable man". І Пуанкаре заспоїв ся.

Сейчас же після розпочатя конференції, Чічерін, згадкою в своїй промові про розоружен-

ПЕТЛЮРІВСЬКІ БАНДИ В РУМУНІІ.

Недавно перейшовши від петлюрївців на Радянську Україну один з активних робітників петлюрївського штабу розказав сїдуючі дані про діяльність петлюрївських бандитів в Румунії.

Після закінченя рижського мира діяльність петлюрївців в Галичині була так обмежена, що провідники і організатори повстаня перейшли до Румунії, де їм дано найширшу гостинність і вони зразу взяли ся за роботу. Можна сказати, що план наїзду бандитів на територію Радянської України в жовтні-листопаді минушого року був цілковито уложений і зорганізований на території Румунії при повній піддержці румунських властей. В Румунії тепер працює окрема комісія т. зв. "Укр. Нар. Реп." на чолі з проф. Мацієвичем, яка дієть ся на ряд секцій: дипломатичну, консулярну і т. д. Найбільшу діяльність виявляє воєнна секція, на чолі котрої стоїть генерал Дельвіг. Він має дуже широкі звязи в вищих воєнних сферах Румунії і користає ся піддержкою сїдуючих осіб: бушого воєнного міністра Рішкану, начальника генштабу ген. Горського, заступника нач. генштабу полк. Самсоновича, нач. інформаційного бюра генштабу полк. Царана, командуючого III. армієйським корпусом ген. Руженіско і цілого ряду інших осіб. В наслідок попер року спільної діяльності петлюрївської місії з румунськими властями осягнуто сїдуючі результати: отримано дозвіл румунського воєнного міністерства на комплектоване повстанських відділів з інтернованих українських і російських офіційрів і жовнірів, причім звербованим офіційрам видано на руки спеціальні охоронні грамоти для вільного переїзду по цілій Румунії; далше, румунське правительство згодило ся на видачу орудя інтернованим повстанським відділам, які виправлялись на Україну; в ріжні часи петлюрївці отримали 18 армат, 180 кулеметів, 11.000 карабінів і інші воєні матеріали; з румунським Червоном Хрестом заключено було угоду про постачане повстанським відділам медикаментами і перевязочним матеріалом.

Нема що й говорити про те, що румунська погранична сторожа, після отриманих інструкцій, всіма силами помагала петлюрївським агентам в переправлюваню банд через бесарабську границю на Радянську Україну. Для будучих операцій в пограничних центрах бесарабії зорганізовано було т. з. "ударні групи", котрі розміщалися таким робом: в Бендерах — 75 людей, Кишиневі — 40 і в Бельках — 60 людей. Тепер в районі Тирасполь — Добруджі формують ся три полки вїхоти і три ескадрони кавалерії, причім людський матеріал набираєть ся головним робом з Журієвського табору, амуніцію же підвозять до границі румунської власті румунськими залізничними.

Така діяльність петлюрївських бандитів в Румунії. І если ся діяльність розвиваєть ся, то се робить ся завдяки румунському правительству, за спиною котрого стоїть французький генеральний штаб. Нема ніякого сумніву, що з весною Румунія спробує не раз перекинути на територію Радянської України нові петлюрївські банди з тим, щоб отворити нові очаги повстаня і тим самим ослабити так наванисну її Совітську Росію і Радянську Україну.

Святли ся такі старі алїантські конференції: тихенько, без сварки, без протестів зідуть ся, поговорять, знова зідуть ся і знова поговорять. А тут з першого дня тоби сварки. А Чічерін каже, що він про розоружене буде такі говорити.

Мусій.

Ось ще деякі малі нації трохи козирять ся. Як мають конференцію правити лише Англія, Франція, Італія, Росія і Німеччина, то ми ліпше розідемо ся до дому, сказали вони. І прийшло сї допустити до комісії Польщу, Чехословаччину і Румунію, аби заткнути їм пельку.

Отже як видно, то на конференції все булоб гаразд, колиб не Чічерін, який если не з Барту, то з Румунією або Японією має до діла. То розоруженя йому забганьєть ся, то щоб Румунія забрала ся з Бесарабії, то знова, щоб Японія відтягнула свої війська з Сибіру. Оттакі то вибегливі ті большевиків. Їх навіть обходять, чому Турків не запроше-ню на конференцію.

Святли ся такі старі алїантські конференції: тихенько, без сварки, без протестів зідуть ся, поговорять, знова зідуть ся і знова поговорять. А тут з першого дня тоби сварки. А Чічерін каже, що він про розоружене буде такі говорити.

Мусій.

Отже як видно, то на конференції все булоб гаразд, колиб не Чічерін, який если не з Барту, то з Румунією або Японією має до діла. То розоруженя йому забганьєть ся, то щоб Румунія забрала ся з Бесарабії, то знова, щоб Японія відтягнула свої війська з Сибіру. Оттакі то вибегливі ті большевиків. Їх навіть обходять, чому Турків не запроше-ню на конференцію.

Святли ся такі старі алїантські конференції: тихенько, без сварки, без протестів зідуть ся, поговорять, знова зідуть ся і знова поговорять. А тут з першого дня тоби сварки. А Чічерін каже, що він про розоружене буде такі говорити.

Мусій.

Отже як видно, то на конференції все булоб гаразд, колиб не Чічерін, який если не з Барту, то з Румунією або Японією має до діла. То розоруженя йому забганьєть ся, то щоб Румунія забрала ся з Бесарабії, то знова, щоб Японія відтягнула свої війська з Сибіру. Оттакі то вибегливі ті большевиків. Їх навіть обходять, чому Турків не запроше-ню на конференцію.

Мілітарний союз проти Совітів.

Фінляндські часописи доносять, що Польща має заключити з Фінляндією мілітарний союз проти Совітів, на основі якого в разі потреби мала би Польща виставити 550.000 армію. На такий союз годять ся майже всі фінляндські партії, які ведуть між собою тепер наради в сій справі.

Державні підприємства Донвобозбору в сїчні місяці добули, як виявляєть ся по провіренним даним, 40 міль. пудів вугля. По попереднім даним за першу половину лютого державними підприємствами Донвобозбору видобуто 21.600.000 пудів вугля.